

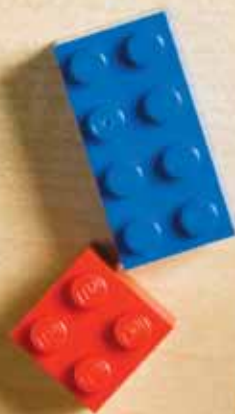
Učenje **engleskog** u porodici



Zabavno
je učiti zajedno!



Govorite engleski sa svojim djetetom





Pomozite svom djetetu u učenju engleskog jezika

U najvećem broju slučajeva, roditelji su ti koji uče svoju djecu da govore maternji jezik. Tokom prve dvije godine života često je majčin glas i poseban način na koji ona govori nazvan „roditeljskim“ (onaj koji podučava djecu o jeziku i načinu na koji se govori).

Roditelji, čak i sa osnovnim znanjem engleskog, mogu uspješno pomoći svom djetetu da savlada ovaj jezik i to primjenom i prilagođavanjem istih onih tehnika iz „roditeljskog“ jezika.

Roditelji mogu brinuti o tome da li je njihov akcent na engleskom dovoljno dobar ili ne. Djeca imaju izuzetnu sposobnost da mijenjaju svoj akcent i podešavaju ga prema engleskom jeziku koji čuju u svom okruženju. Međutim, primarna uloga roditelja u ovom slučaju je da razvijaju kod djece samopouzdanje i ljubav prema engleskom podstičući izjave kao što su: „Ja znam engleski“ (*I can speak English*) i „Ja volim engleski“ (*I like English*). Ovakva podrška roditelja može donijeti rezultate već od prvih zajedničkih časova.





Zbog čega je pomoć roditelja najbolja?

- Roditelji obezbjeđuju djetetu individualnu pažnju koju ne može dobiti u učionici.
- Roditelji mogu planirati časove engleskog bilo kad u toku dana kada to odgovara njima i njihovom djetetu.
- Roditelji određuju dužinu časova i biraju aktivnosti koje odgovaraju potrebama i interesovanjima njihovog djeteta i njegovoj sposobnosti da se koncentriše na učenje.
- Roditelji intimno poznaju svoje dijete i intuitivno mogu da ocijene vrstu razgovora na engleskom koji odgovara njihovim individualnim načinima učenja jezika.
- Roditelji mogu na najbolji način protumačiti raspoloženja svog djeteta i odgovoriti na njih. Ima dana kada djeca željno upijaju jezik i drugih kada se teško koncentrišu.
- Roditelji mogu unijeti više zabave, budući da rade pojedinačno, a ne sa cijelim razredom.
- Roditelji mogu uvesti englesku kulturu u porodični život, te na taj način proširiti dječji pogled na razumijevanje vlastite kulture, kao i onih stvari koje su engleske.



Šta je to roditeljski jezik?

„Roditeljski“ jezik je način govora koji se prilagođava načinu na koji dijete govori, koji omogućava dijalog sa djetetom i usmjerava ga ka narednom nivou razvoja govorne vještine. Dok žene spontano koriste roditeljski jezik, muškarcima to ide malo teže, ili makar nekim od njih, osim ako ne govore o konkretnim stvarima, recimo slikovnici ili igri. Međutim, djeci su, posebno dječacima, potrebni muški uzori, s obzirom na to da muškarci koriste jezik drugačije. Muškarci imaju tendenciju da više tehnički pristupaju upotrebi jezika i manje „čavrljaju“.

Roditelji, koristeći mekši, brižan glas i jednostavniji jezik tokom neke aktivnosti, nesvjesno usmjeravaju razvoj svog djeteta tako što:

- Komentarišu na glas šta se dešava: „Let’s put it here.“ „There.“ „Look. I’ve put it on the table.“ „Which one do you like?“ [pauza] „Oh, I like this one.“ „The red one.“
- Ponavljaju korisne izraze češće nego što je uobičajeno u razgovoru odraslih: spontano ponavljanje pomaže djetetu da potvrdi ono što je naučilo – to djetetu nije dosadno, čak iako za roditelja jeste.
- Odgovaraju na ono što je njihovo dijete reklo i to proširuju: Dijete: „Yellow“; Roditelj: „You like the yellow one. Here it is. Here is the yellow one. Let’s see, yellow, red and here’s the brown one. I like the brown one, do you?“ [pauza].
- Sporije govore i prirodno naglašavaju nove riječi ne mijenjajući melodiju jezika. „Which rhyme shall we say today? You choose.“ [pauza da bi dijete izabralo].





- Koriste svaki put iste fraze kada vode časove engleskog, ali i druge aktivnosti i igre. Kako dijete razumije više, tako se osnovne fraze proširuju: „Let’s play, Simon says.“ „Stand there.“ „In front of me.“ „That’s right.“ „Are you ready?“
- Koriste izraze lica i gestikulaciju kako bi pomogli bolje razumijevanje.
- Gledaju djecu u oči kako bi ih razuvjerali i podstakli da govore, posebno onu djecu koja malo oklijevaju.
- Prave malo duže pauze budući da djetetu treba vremena da razmisli o onome što čuje prije nego što je spremno da odgovori. Kada je izbor vježbi govora još uvijek limitiran, namjerno produžene pauze mogu unijeti zabavu ili držati interesovanje za igru.

Nekim roditeljima je neprijatno da dramatizuju i koriste roditeljski jezik. Međutim, djetetu će biti lakše da uči engleski na taj način, pošto su mu poznati ovi prirodni „mini-časovi“ iz njegovog maternjeg jezika. Kada djeca počnu govoriti, roditelji prirodno imaju manju potrebu da koriste roditeljski jezik, osim kada uvode novi jezik ili aktivnosti.



Kako koristimo engleski?

Korišćenjem jednostavnog engleskog sa puno ponavljanja, roditelji pomažu svom djetetu da počne da razmišlja na engleskom tokom aktivnosti u kojima se osjeća sigurnim i u kojima može da predvidi šta će se dogoditi, kao što su igrice ili izgovaranje rima.

Dijete želi da na engleskom govori o:

- Sebi i onome što voli: „I like“; „I don't like...yuk“
- Onome što je uradio/la: „I went to; I saw; I ate...“
- Tome kako se osjeća on/ona i drugi: „I am sad; She is cross...“

Roditelji mogu pomoći djetetu tako što će zajedno koristiti slikovnice ili praviti svoje knjige od crteža ili fotografija.

Sasvim mala djeca koja tek uče da govore maternji jezik postaju vješta u tome da koriste mali broj riječi u raznim situacijama: „All gone.“ Ukoliko roditelji na isti način koriste engleske fraze, djeca će ih vrlo brzo kopirati.



Kada djeca treba da vježbaju školski engleski, koristite fraze kao što su „What’s your name?“ „How old are you?“ „What’s this?“ „That’s a pencil.“ Roditelji mogu ovo pretvoriti u zabavnu aktivnost koristeći igračku koja govori samo engleski, postavljajući joj pitanja i pretvarajući se da ona odgovara.

Kada djeca malo bolje savladaju govor, dešava se da unutar engleske rečenice ubace neku riječi iz maternjeg jezika „He is eating palačinke“, zato što još uvijek ne znaju englesku riječ. Ukoliko odrasla osoba ponovi tu rečenicu koristeći samo engleski, dijete može naučiti tu englesku riječ. „He’s eating a pancake.“ „A pancake.“

Kada treba prevoditi?

Sposobnost djece da razumiju ne treba podcjenjivati; ona razumiju mnogo više nego što mogu reći na engleskom. U svom maternjem jeziku djeca razumiju samo neke riječi koje čuju, a ostatak pokušavaju da rastumače pomoću govora tijela i drugih naznaka.

Kada se djetetu uvodi novi pojam, na stranom jeziku, vjerovatno će biti neophodno da se ta riječ prevede jednom brzo, i to šapatom, a onda izgovori na engleskom. Ukoliko se djetetu prevede riječ više puta, i kasnije ponavlja, dijete će se navići da očekuje prevod umjesto da samo pretpostavlja značenje riječi.



Časovi engleskog

„Časovi engleskog mogu trajati od samo nekoliko pa do deset minuta, a mogu se odvijati jednom ili dva puta dnevno, u zavisnosti od okolnosti. Što se engleski češće koristi, to se brže i uči.

Tokom časova engleskog roditelji treba da se fokusiraju na svoje dijete bez bilo kakvih prekida. Djeca će brzo zavoljeti časove engleskog zato što je to za njih poseban doživljaj tokom kog uživaju potpunu pažnju svojih roditelja.

Djeca razmišljaju logički: njima je potreban razlog da govore engleski, s obzirom na to da i oni i njihovi roditelji govore maternji jezik.

Djeci može biti teško da se prebace sa maternjeg na engleski, pa je važno stvoriti odgovarajuću atmosferu: „*Za tri minuta počinje naš čas engleskog.*“ Jedna od priprema atmosfere za učenje engleskog može biti premještanje na posebno mjesto u sobi: „*Hajde da sjednemo na kauč. Hajde da sada govorimo na engleskom.*“ Zagrijavanje na engleskom brojanjem ili izgovaranjem poznate rime takođe pomaže da se prebacimo na engleski prije uvođenja neke nove aktivnosti.



Djeca brzo usvajaju engleski kada se razgovara o nečemu što zahtijeva njihov fizički angažman. Djeca će se osjećati sigurnije i bolje će se koncentrisati na učenje engleskog ako se koriste igra ili aktivnost koju su roditelji primjenjivali za učenje maternjeg jezika. Kada su časovi isključivo na engleskom, aktivnosti treba da budu kraće, pošto pažnja kod djece generalno ne traje dugo kao na maternjem jeziku. Slušanje samo engleskog može biti zamorno.

Ohrabrivanje i pohvale

Djeca traže pohvale od svojih roditelja. Njima je potrebno da se dobro osjećaju i da znaju da napreduju u učenju engleskog. Konstantna pozitivna podrška, ohrabrivanje i pohvale od roditelja, kao i šire porodice, pomažu izgradnji samopouzdanja i motivacije. U ranim fazama učenja, ohrabrivanje je naročito važno, a pohvale, čak i za male uspjehe, motivišu. „*To je dobro.*“ „*To mi se sviđa.*“ „*Bravo!*“

Početak učenja engleskog je period kada je djeci podrška roditelja najpotrebnija. Kada konačno nauče da govore, recituju rime i zapamte neke priče, ta podrška više ne treba da bude toliko intenzivna. Tada će engleske fraze, rime i priče vjerovatno već biti sastavni dio porodičnog života. Porodični engleski može postati dugoročna navika. To može biti početak pozitivnih životnih stavova prema engleskom i drugim kulturama. Generalno se smatra da se životni stavovi formiraju u ranom djetinjstvu, prije osme ili devete godine života.

Pogledajte naše ostale brošure za roditelje i specijalni veb-sajt
LearnEnglish Kids

www.britishcouncil.org/parents







www.britishcouncil.org/parents

Ovo je jedna od publikacija British Council-a iz serije namijenjene roditeljima.

Autorka publikacije: Opal Dunn, konsultantkinja za obrazovanje, UK.

© British Council 2008

The United Kingdom's international organisation for cultural relations and educational opportunities.

A registered charity: 209131 (England and Wales) SC037733 (Scotland).